

ทรัพยากร เพื่อวันพรุ่งนี้

ดร.วิฑูรย์ สิงห์โชค
ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

“ทรัพยากรเพื่อวันพรุ่งนี้” (Green Tomorrow) คือ โครงการที่ 3 หน่วยงาน อันได้แก่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) กระทรวงอุตสาหกรรมและมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร่วมกันจัดขึ้นเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2553 ที่ผ่านมาขึ้นเพื่อการนำร่องใช้ “ยิปซัมสังเคราะห์”

“ยิปซัมสังเคราะห์” เป็นผลิตภัณฑ์พลอยได้ที่เกิดจากกระบวนการผลิตกระแสไฟฟ้าของโรงไฟฟ้าแม่เมาะ ซึ่งใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิงในการผลิตนี้จะมีกระบวนการกำจัดก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์เพื่อป้องกันการเกิดมลพิษ ซึ่งจุดนี้ได้เกิดผลพลอยได้หลายอย่าง รวมถึง “ยิปซัมสังเคราะห์” ที่ผลิตได้กว่า 2 ล้านตันต่อปี

“ยิปซัมสังเคราะห์” จะช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยสามารถลดก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO2) ได้ถึง 95% ยิปซัมสังเคราะห์จึงส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยมากเมื่อเทียบกับการทำเหมืองแร่ยิปซัมธรรมชาติ

ในอุตสาหกรรมก่อสร้างปัจจุบัน ได้มุ่งสู่การใช้วัสดุก่อสร้างที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้วัสดุก่อสร้างที่ได้รับการรับรองจากองค์การ US Green Building Council ในอุตสาหกรรมซีเมนต์ได้มีการริเริ่มการใช้ประโยชน์จากซีเมนต์อย่างยั่งยืน โดยใช้ยิปซัมสังเคราะห์เป็นวัตถุดิบในการผลิตซีเมนต์ ส่วนเครือ SCG จะส่งเสริมการใช้ยิปซัมสังเคราะห์มากขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบต่อสังคม

อุตสาหกรรมเกษตรในต่างประเทศ โดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกาได้มีการใช้ยิปซัมสังเคราะห์กันอย่างแพร่หลายในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์และใช้เป็นสารปรับปรุงดิน สำหรับพืชเศรษฐกิจ ซึ่งทำให้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มสูงขึ้น

ทุกวันนี้ ความต้องการยิปซัมสังเคราะห์มีเพิ่มขึ้นทั่วโลก โดยในหลายประเทศ เช่น ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกาและในยุโรป มีการใช้ประโยชน์อย่างแพร่หลาย ทั้งเป็นวัตถุดิบการผลิตในอุตสาหกรรมต่างๆ เช่น วัสดุก่อสร้าง แผ่นผนังยิปซัม พลาสติกโอบอร์ค ปูนซีเมนต์ สารปรุงแต่งในอาหารและใช้ด้านการเกษตร เช่น ใช้เป็นปุ๋ยและสารบำรุงดิน ซึ่งการใช้ยิปซัมสังเคราะห์ยังเป็นการรับรองและแสดงให้เห็นถึงความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยที่ผู้บริโภคจะมีส่วนสนับสนุนศักยภาพนี้ด้วย

ประเทศไทยมีการผลิตทรัพยากรแร่ยิปซัมธรรมชาติ (ซึ่งเป็นวัตถุดิบสำคัญในภาคอุตสาหกรรม) ปีละมากกว่า 8 ล้านตัน โดยนำไปใช้ในประเศราว 2.5 ล้านตันเท่านั้นและส่งออกไปประมาณ 6 ล้านตัน

เมื่อนำยิปซัมธรรมชาติมาใช้แล้วก็จะหมดไป ไม่สามารถสร้างขึ้นใหม่ได้ในระยะเวลาอันสั้น ซึ่งนับวันยิปซัมธรรมชาติจะยิ่งลดลงและอาจหมดไปในอนาคต

การศึกษาวิจัยเพื่อ “พัฒนาการใช้ประโยชน์” จาก “ยิปซัมสังเคราะห์” ที่เป็นผลผลิตพลอยได้จากโรงไฟฟ้าแม่เมาะ จังหวัดลำปาง จึงถูกระบุว่าเป็น “ทรัพยากรเพื่อวันพรุ่งนี้ (Green Tomorrow)” จึงเป็นการนำแนวความคิดในเรื่องของการสร้างสมดุลใน 3 มิติ มาใช้ในการวิจัยเพื่อให้เกิดผลเชิงบวก 3 ด้าน คือ สิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ โดยมุ่งหวังว่าโครงการนำร่องเพื่อใช้ยิปซัมสังเคราะห์นี้ จะเป็นบรรทัดฐานที่จะกระตุ้นเตือนเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมในประเทศไทยต่อไป

ผลการวิจัยได้ย้ำให้เห็นว่า ยิปซัมสังเคราะห์มีข้อได้เปรียบในเชิงคุณภาพที่ไม่แตกต่างจากยิปซัมธรรมชาติและถือเป็นผลพลอยได้จากการขจัด หรือลดมลพิษระหว่างการเผาไหม้ถ่านหินเพื่อผลิตไฟฟ้าไม่สิ้นเปลืองพลังงานในการผลิต ช่วยลดโลกร้อนและถือเป็นการส่งเสริมการอนุรักษ์แหล่งแร่ยิปซัมธรรมชาติให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน ตลอดจนเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจของประเทศได้อีกด้วย

ปัญหาอย่างเดียวของยิปซัมสังเคราะห์ก็คือ ต้องใช้พื้นที่ในการเก็บรักษา (ดังนั้น การเพิ่มปริมาณการใช้ยิปซัมสังเคราะห์จะช่วยลดปัญหานี้ได้)

ในเบื้องต้นมีผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมก่อสร้าง อุตสาหกรรมซีเมนต์ ภาคเกษตร รวม 7 ราย คือ บริษัทมหพันธ์ไฟเบอร์ซีเมนต์ จำกัด (มหาชน) บริษัท ไทยผลิตภัณฑ์ยิปซัม จำกัด (มหาชน) บริษัท สยามอุตสาหกรรมยิปซัม (สระบุรี) จำกัด บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย (ลำปาง) จำกัด (มหาชน) บริษัท ปุ๋ยอินทรีย์อุตสาหกรรม จำกัด บริษัท อ่างทองเกษตรอินทรีย์ จำกัด สมาคมการค้าผู้ผลิตปุ๋ยไทย เข้าร่วมโครงการนำร่องใช้ประโยชน์ยิปซัมสังเคราะห์ผลผลิตพลอยได้จากไฟฟ้าแม่เมาะ

สิ่งที่สำคัญในวันนี้ จึงเป็นเรื่องของการสร้างทางเลือกในการใช้ยิปซัมสังเคราะห์เพื่อการประกอบธุรกิจอุตสาหกรรม เพื่อส่งเสริมเรื่อง CSR และเพื่อสงวนรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติให้ลูกหลานได้ใช้และชื่นชมอย่างยั่งยืน

ปัญหาในวันนี้ จึงเป็นเรื่องของการเลือกใช้ “ทรัพยากรเพื่อวันพรุ่งนี้” (Green Tomorrow) ครับผม!